

Harlingen

Recht door zee

Gemeenteraadsverkiezingen 2018

Verkiezingsprogramma
2018-2022

CDA-verkiezingsprogramma gemeenteraadsverkiezingen 21 maart 2018.

RECHT DOOR ZEE!

VOORWOORD

In maart 2018 kiest u als inwoner van Harlingen weer een nieuwe gemeenteraad. In dit programma willen we u graag duidelijk maken waarom het CDA Harlingen een goede keuze is.

Het CDA is een *open volkspartij* die midden in de samenleving staat.

Lokaal verankerd in steden en dorpen. Geworteld in alle lagen van de bevolking. Iedereen hoort erbij en doet ertoe. Het CDA richt zich op mensen die kiezen voor betrokkenheid en die verantwoordelijkheid willen nemen. Want de gemeente kan niet alleen “de gemeenschap” inrichten. Daar is iedereen die in Harlingen woont voor nodig. Dat begint bij het gezin, de familie, de straten en de buurten. Maar ook op school, in het bedrijfsleven, in de sport en in het uitgaansleven. Niemand sluiten wij uit. We doen juist een beroep op iedereen. Dat is het mens- en maatschappijbeeld van het CDA, in het vertrouwen dat mensen samen veel tot stand kunnen brengen en naar elkaar om willen zien.

De C van christelijke waarden en tradities is nog steeds een leidend beginsel voor het CDA. Het bevat uitgangspunten die voor iedereen waardevol zijn. Met als kernen: solidariteit, sociale gerechtigheid, rentmeesterschap en gespreide verantwoordelijkheid. Dus verantwoordelijkheid nemen voor mens en maatschappij. Een democratisch appél aan allen, is de basis.

In ons mens- en maatschappijbeeld staat de *verbondenheid met de ander* centraal.

Met elkaar bouwen aan de samenleving, ieder met de eigen talenten en inzet. Dit alles vindt plaats binnen de kaders van een democratische wet- en regelgeving.

Het CDA staat voor een toekomst met zingeving en perspectief. Een evenwichtige en goede samenleving die we door willen geven aan onze (klein)kinderen.

Daar hoort ook de zorg voor natuur en cultuur bij. Dat vraagt dat we verder kijken dan ons eigenbelang en onze eigen tijd. We willen beschermen wat van waarde is. We zoeken naar innovatie en ondernemerschap voor een betere samenleving. Door arbeid en vrijwilligerswerk levert iedereen naar vermogen hieraan een bijdrage.

Het CDA Harlingen is verbonden met de provinciale CDA, het Wetterskip, het landelijke CDA en de EVP in de EU. Zo vormen we een sterk netwerk met ervaren bestuurders en betrokken politici.

Het CDA zet zich in voor/op de volgende beleidsterreinen.

Het CDA is voor een veilig en gezond Harlingen waar mensen zich thuis voelen. Waar men prettig kan leven en wonen. Waar volop aandacht is voor leefbaarheid en duurzaamheid.

Veiligheid:

- Voorkomen en bestrijden van overlast.
- Een slagvaardige politie en brandweer, die met voldoende mensen en middelen zichtbaar zijn.
- Onze gemeente wordt goed en krachtig bestuurd. Als het kan zelfstandig en wendbaar, waar het moet in een effectieve samenwerking met anderen.
- Besluiten die worden genomen zijn duidelijk, juridisch goed onderbouwd en valide.
- Een goede verhouding met buurgemeenten en een goede positie in gemeenschappelijke regelingen zijn van groot belang.

Dienstverlening:

- Het aantal digitale producten van het Klantencontactcentrum moet verder worden vergroot. Echter, voor burgers die dat wensen, blijft documentatie op papier beschikbaar.
- Het aanvragen van vergunningen voor het houden van evenementen dient klantgericht – dus met zo weinig mogelijk bureaucratie – afgehandeld te worden.
- Er dient gratis Wifi in de bebouwde kom van de stad te komen.

Het CDA is voor een sterk verbonden samenleving waar iedereen mee kan doen en zich thuis voelt. Waar de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen en mensen die niet mee kunnen doen aan die samenleving weer betrokken worden en indien nodig ondersteund worden.

Werk en inkomen:

- Zoveel mogelijk mensen hebben een baan en een voldoende inkomen.
- Het verder stimuleren van werkgelegenheid in het algemeen en in de haven en op de industrieterreinen in het bijzonder.
- Een goede relatie met het MKB onderhouden, onder meer om economische groei te bevorderen.
- Met de gemeente, als aandeelhouder van de verzelfstandigde haven, optimaal profiteren van de economische mogelijkheden die zich voordoen.
- Harlingen moet meer uitstralen dat het een aantrekkelijke plaats is om te ondernemen.
- Het aantrekken en faciliteren van zorginstellingen bevorderen.

Onderwijs:

- Basisonderwijs aantrekkelijk houden met goede faciliteiten.
- Tegengaan van de laaggeletterdheid in onze gemeente.
- De huisvesting van de scholen voor basisonderwijs, Mbo, Vmbo, Havo en Atheneum is van goede kwaliteit. Het is belangrijk dat er voldoende financiële middelen aanwezig blijven om dit zo te houden.
- Een goede, veilige bereikbaarheid van scholen is en blijft van groot belang.
- Voor het versterken van het bewegingsonderwijs is het belangrijk dat vakleerkrachten beschikbaar blijven.

-
- Harlingen is de enige gemeente in Fryslan waar het schoolzwemmen nog wordt gesubsidieerd. Dit moet zo blijven.
- Subsidiëring van het muziekonderwijs wordt voortgezet en staat niet ter discussie.
- Versterking van het maritieme onderwijs wordt nagestreefd.
- Bevorderen en faciliteren van stages en praktijkonderwijs van studenten in bedrijven in de gemeente Harlingen.

Cultuur:

- De nieuwe combinatie functie van het Hannemahuis en de bibliotheek wordt verder versterkt.
- Het Hannemahuis moet nog aantrekkelijker worden voor toeristen, onze eigen inwoners en mensen uit de regio.
- De monumentale waarde van de stad meer over het voetlicht brengen. Dit betreft vooral de Hein Buisman panden, het Harlinger aardewerk en de (oude) binnenstad.
- Harlingen meer bekendheid geven als stad met veel straatactiviteiten en een aantal goede evenementen.
- Het bevorderen van meer promotie voor Harlingen.

Zorg en welzijn:

- Goede toegang tot de WMO mogelijk houden door de effectieve bemiddeling van een slagvaardig en goed toegerust Gebiedsteam.
- Aandacht voor eenzaamheid. Ouderen en gehandicapten blijven betrekken bij vrijwilligers werk. Meer dagbesteding voor ouderen nastreven.
- Zorgverlening zo dicht als mogelijk organiseren bij de zorgvrager.
- Aandacht voor jeugdproblematiek. Door preventieve en soms repressieve inzet de jeugd weerbaarder maken en meer betrekken bij de samenleving.
- Ervoor zorgen dat de mogelijkheden om mee te doen aan sport via het Jeugdsportfonds en Participatiefonds goed worden benut voor de mensen, die het maatschappelijk gezien, moeilijk hebben.
- Het stimuleren van meer beweging en het faciliteren van initiatieven met het oog op fit- en gezondheid.
- De mobiliteit van fietsers en voetgangers wordt bevorderd.
- Vrijwilligerswerk wordt aangemoedigd en indien nodig (mede) gefaciliteerd.
- Financiële ruimte maken voor de dagopvang om de mantelzorgers, voor b.v. mensen met alzheimer of vergelijkbare ziektebeelden, te kunnen ontlasten.
- Het tegengaan en het beter bestrijden van misbruik van voorzieningen.
- Cybercrime is criminaliteit met ICT als middel en doelwit. Omdat ons leven zich meer en meer digitaal afspeelt, neemt ook de kans op online criminaliteit toe. Het CDA wil zich inzetten om op de (basis)scholen in Harlingen en Midlum voorlichting te geven over online criminaliteit om jonge gebruikers hierdoor weerbaarder te maken.
- Sexting is het versturen van seksueel getinte foto's, video's en/of teksten. Veel jongeren doen aan sexting. Op zich hoeft dit geen problemen te geven, bijvoorbeeld wanneer de beelden tussen twee personen blijven. Maar er zijn altijd risico's aan verbonden. Een relatie kan uitgaan en uit wraak kunnen beelden verspreid raken. Het CDA pleit voor voorlichting op scholen vooral om te praten met kinderen en jongeren over de mogelijke negatieve gevolgen van sexting.

Het CDA maakt zich sterk voor een goed geordend Harlingen met een aantrekkelijk aanzicht en een goed toegankelijke en nette openbare ruimte. Het water in onze stad speelt daarbij een bijzondere rol. Nodig is goede huisvesting met mogelijkheden voor jong en oud, met voldoende keuze mogelijkheden van woongenot.

Havens en toerisme:

- Het is belangrijk om voor de versterking van het toerisme een aantrekkelijke stad te zijn met diverse mogelijkheden en faciliteiten. Uitbreiding hiervan wordt na gestreefd. Daarbij wordt ook aandacht geschonken aan een goede toegankelijkheid voor senioren en gehandicapten.
- Onze gemeente nog bekender en aantrekkelijker maken voor toeristen.
- Het aantal drinkwater tappunten met name t.b.v. de toeristen wordt uitgebreid.
- Een aantrekkelijke verbinding tussen de veerhaven en het centrum wordt aangelegd.
- Een onderzoek instellen naar de mogelijkheid van aanbrengen aanlegplaats aan de Noorderpier, voor o.a. gebruik door vaarpontje “Jonge Seun”.
- Ondernemers stimuleren om met arrangementen, of op andere creatieve wijze, meer eilander toeristen in Harlingen een kort of langer verblijf aan te bieden.
- Een slagvaardige organisatie opzetten, die bedrijven aantrekt en ruimte biedt voor verdere ontwikkeling.
- Versterking van de scheepsbouw, – reparatie na streven.
- Bevorderen en facilitering van de bruine zeilvaart, alsmede van de visserij (afslag).
- Zorg dragen voor een spoedige realisering van de zaagtandsteiger, noodzakelijk voor de vissersvloot en ter bevordering van een duurzame visserij.
- Verbeteren van de bagage afhandeling van bezoekers van de eilanden. Het streven moet er op gericht zijn, dat de bagage kan worden afgegeven bij het langparkeren terrein en vervolgens pas op de plaats van bestemming wordt opgehaald. Dit vereist samenwerking met de eilanden.
- Bevorderen van het watertoerisme in de brede zin van het woord.
- Het realiseren van een aantal extra openbare toiletten goed gespreid over de binnenstad.
- Het realiseren van een (vlot/Zuider)brug over de Zuiderhaven i.v.m. meer service aan toeristen en de looproute van de Willemshaven (keermuur) naar het stadscentrum en visa versa.

Waterbeheer:

- Een duidelijke afspraak met het waterschap maken omtrent de baggerkosten i.v.m. de baggerafzetting bij het spuien van het binnenwater.
- Ontwikkeling van een goede structuur voor recreatie en waterberging in Harlingen Zuid, alsmede het verbeteren van het aanzicht van dit gedeelte van de stad.
- Inzetten op voorzieningen voor het behoud van schoon oppervlakte- en drinkwater.
- Het bevorderen van een afname van particuliere verhardingen en het stimuleren van vergroening (bijv. onder het motto: ‘’tegel eruit, boompje erin’’).

Cultureel erfgoed:

- Het koesteren van Harlingen als monumentenstad; het vergroten van het bewustzijn bij inwoners van onze gemeente hoe belangrijk dit is.
- Meer aandacht vragen voor de Harlinger tegelindustrie, zoals bijvoorbeeld door het plaatsen van tegeltableaus op belangrijke (nieuwe) gebouwen en kunstwerken.

Openbare ruimte:

- Het goed onderhouden van groenvoorzieningen en het bevorderen van meer groenvoorzieningen en zones waar dit mogelijk en wenselijk is.
- Het bevorderen dat kinderen buiten spelen; op land (speeltuinen, groenstroken) en water (waterscouts, zeilen, kanoën, roeien, zwemmen).
- Riolen zijn toekomstbestendig ingericht en er wordt geanticipeerd op klimaatveranderingen (o.a. clusterbuien).
- Het gehele waterbeheer klimaatbestendig maken.
- Het verplaatsen van de gemeentewerf, i.v.m. de verplaatsing van de brandweerkazerne, biedt nieuwe kansen voor het verbeteren van het aanzicht van Harlingen Zuid.
- Netwerkbeheerders richten hun diensten en voorzieningen toekomst bestendig in.
- Er wordt nu al geanticipeerd op de toekomstige Omgevingswet (2019) en waar mogelijk wordt er nu al meer maatwerk geleverd bij het verstrekken van vergunningen. Dat er nu al -waar mogelijk- wordt geanticipeerd op de toekomstige Omgevingswet(2021) en waar het kan “maatwerk” wordt geleverd.

Wonen:

- Verder werken aan vergroting van de leefbaarheid in wijken door dichtbij de bewoners goede voorzieningen aan te brengen.
- Het bevorderen van sociale cohesie, o.m. door het tegen gaan van leegstand en krimp, alsmede het tijdig aanpakken als verloedering van het straatbeeld dreigt.
- Woningbouw in Midlum en Wijnaldum faciliteren.
- Een goede balans tussen huurwoningen en woningen in de vrije sector na streven.
- Het bevorderen van duurzame en energie neutrale woningen en gebouwen.
- Het inrichten van een energieloket waar alle inwoners van Harlingen actuele en goede informatie kunnen krijgen over bezuinigingen en/of alternatieve vormen van energie.
- Het met kracht stadsinbreiding bevorderen, waar dat mogelijk en wenselijk is, zoals bijvoorbeeld bij de Kanaalweg en de Noordzijde van de Franekervaart.
- Het stimuleren en faciliteren van een diverser aanbod van woonvormen, zoals Tiny Houses en wonen op het water. Dit alles dient wel te passen in het stadsbeeld.

Economie:

- De gemeente moet aantrekkelijk zijn voor nieuwe bedrijven en een goede relatie met bestaande bedrijven nastreven.
- Versterken van de binnenstad met een goed bereikbaar winkelcentrum en ondernemers stimuleren de winkelleegstand tegen te gaan, o.a. door een startersfonds en sharespace te bevorderen.
- De aanleg realiseren van meer parkeervoorzieningen in de stadsrand ,waar een laag tarief van toepassing is.
- Harlingen als winkelstad aantrekkelijker en toegankelijker maken.
- Het voeren van een soepeler beleid t.a.v. perifere handel.
- Het bevorderen van energiezuinige maatregelen en waterbesparing.
- Het in het algemeen bevorderen van duurzame energievormen
- Het subsidiëren van activiteiten de verenigingen van dorpsbelang in Midlum en Wijnaldum op basis van het aantal inwoners.

Het CDA is voor een gemeente die financieel op orde is. Met een slagvaardige en goed geschoolde organisatie. Die in staat is om goede adviezen te geven en snel en duidelijk mensen te woord kan staan.

Verkeer en vervoer kan snel en veilig zijn. Er is voldoende aandacht voor een veilig en gezond milieu en alle gelegenheid om veel en met plezier te sporten.

Sport en recreatie:

- Meer bewegen wordt gestimuleerd en gefaciliteerd. Daarbij is het belangrijk dat het voor alle leeftijden aantrekkelijk is om mee te doen.
Zoveel mogelijk worden voorzieningen toegankelijk maken voor senioren en gehandicapten en aanbrenge van ruime parkeergelegenheden.
- Verdere ontwikkeling van breedtesport en de samenwerking tussen verschillende disciplines bevorderen.
- Het realiseren van een survivalpark op het voormalige C-veld op het Balkland.
- De buurtsportcoaches zijn blijvend.
- Het (individuele) buitensporten moet worden bevorderd. Dit kan bijv. door het plaatsen van bewegingstoestellen langs trimroutes en de aanleg van een kaatsmuur en meer trapveldjes.
- De inzet van vrijwilligers (kader) aantrekkelijker maken.
- Het bevorderen van Friese sporten, met name kaatsen en (rol)schaatsen.
- De trainingsmogelijkheden voor V&K en verenigingen in de regio – in samenspraak met andere gemeenten - vergroten waardoor de betere turners en turnsters niet meer elders, zoals in Heerenveen hoeven te trainen.
- Sporten in onze eigen gemeente bevorderen en voorkomen dat er veel er ver gereisd hoeft te worden.
- Het, naast het huidige zwembad, ontwikkelen van een haalbare en betaalbare zwemgelegenheid, door bijvoorbeeld de ontwikkeling van een zee zwembad. (zie hier onder).
- Het Westerzeedijkplan moet de komende raadsperiode worden uitgevoerd, met daarin het buitenzwemmen en individuele sport- en recreatiemogelijkheden als te realiseren speerpunten.
Een aantrekkelijke loopverbinding tussen het strand en het Westerzeedijkterrein aanleggen, die de dynamiek van deze zone moet vergroten.
- De verbinding tussen het aan te leggen groen langs de N31 via de groenvoorzieningen in het nieuwe Plan Zuid naar het Westerzeedijk biedt prachtige kansen voor wandelen en fietsen. Zeker wanneer ook de wandelverbinding Bynia State naar Plan Zuid wordt aangelegd biedt dit mogelijkheden voor een mooi rondje ontspanning.

Milieu:

- Harlingen wil een schone en mooie stad met dorpen zijn, gelegen op een aantrekkelijk en een goed bereikbaar platteland.
- Het stimuleren van industrie die innovatief is en duurzaam. Industrie die voldoet aan de nieuwste milieunormen.
- Het verder ontwikkelen van duurzame energie en initiatieven hiervoor stimuleren.
- Beleid inzetten richting een energie neutrale samenleving in 2050 of eerder.
- Zonnepanelen aanbrenge op de langparkeerterreinen, gemeentegebouwen en indien mogelijk scholen.
- Bevorderen van duurzaamheidsregelingen voor het MKB en gemeentegebouwen.
- Bevorderen van een betere afvalscheiding in de gemeente Harlingen en het streven naar een circulaire economie.
- Er moeten meer middelen beschikbaar komen voor het opruimen van zwerfafval.

- Kansen bieden om vrijwilligers hierbij te betrekken en initiatieven hiertoe aanmoedigen.

Verkeer en vervoer:

- De doorstroming en de verkeersveiligheid staan voorop. Daarbij is er extra aandacht voor fietsers en voetgangers; in het bijzonder voor senioren en gehandicapten.
- Waar mogelijk wordt er aangesloten op regionale ontwikkelingen.
- Elektrisch vervoer wordt bevorderd en het aantal stroom oplaadpalen wordt uitgebreid.
- De verkeersveiligheid en bereikbaarheid van scholen verdienen voortdurende aandacht.
- Het verbeteren van de verbinding tussen het parkeerterrein lang parkeren en de veerbootterminal d.m.v. een looproute .
- Het verbeteren van de verkeersafhandeling op de Waddenpromenade.
- Een spoedige inrichting van het P2-langparkeerterrein op het huidige terrein van de Witte Kas wordt nagestreefd.
- Een solide en financieel aantrekkelijk contract voor de exploitatie van de langparkeerterreinen moet opgesteld worden. Daarbij dient het parkeertarief wel voldoende aantrekkelijk te blijven opdat er geen ontwijkgedrag naar andere terreinen ontstaat.
- Het Gemeentelijk Verkeer - en Vervoersplan dient te worden geactualiseerd.
- Een fietspad langs de Ludingaweg moet worden aangelegd. Een fietstunneltje onder de Zuidwalweg wordt aangelegd, als veilig en solide (duurzaam) onderdeel van het fietspad Wijnaldum-Midlum.
- Een wandelpad van Byniastate via wijk zuid naar de Stenen Man dient er te komen.
- Het is van groot belang dat de plannen voor een goede verkeersoplossing op de Kimswerderweg samen met de ontwikkelaar van winkelcentrum Kimswerda op korte termijn worden uitgevoerd.
- De leefbaarheid, bereikbaarheid en de veiligheid in de dorpen worden verder bevorderd. Dorpsbelangen en andere groepen , waaronder de dorpsraad, worden hierbij betrokken. De krimp en vergrijzing aldaar worden creatief en praktisch bestreden.
Ingezet moet worden op sociaal, cultureel en economisch duurzaam samenleven.
- De onderlinge verwevenheid en betrokkenheid van stad en de dorpen op elkaar, moeten verder bevorderd worden.

Financiën:

- Een gezonde en progressieve begroting dient voorop te staan, waarin steeds ruimte is voor nieuw beleid en het leggen van andere accenten.
- Afschaffen van de hondenbelasting.
- De woonlasten voor burgers in de gemeente Harlingen zijn laag. Het streven moet erop zijn gericht om dit zo te houden. Daarnaast is de belastingdruk voor bedrijven relatief hoog. Een betere balans aanbrengen tussen de lasten van burgers en bedrijfsleven is daardoor nodig.

NAWOORD

Bovenstaand heeft u een uitgebreid programma van wensen en voornemens van het CDA Harlingen kunnen lezen.

Het CDA zal zich hiervoor stevig inzetten in de nieuwe raadsperiode. Daarvoor is het nodig dat het CDA sterk uit de (stem)bus komt. U kunt daarbij helpen door uw stem op het CDA uit te brengen.

In een land van coalities en compromissen (“de polder”) is het nodig dat een democratische partij als het CDA zich kan verbinden met andere partijen in een coalitie of als oppositie. Steeds in een degelijke en transparante opzet. Wat is haalbaar en betaalbaar. Met een visie op de toekomst van de gemeente voor de lange termijn.

Zorgvuldig afwegend en op zoek naar wat het beste is voor onze mooie gemeente Harlingen. Het CDA zal er daarom voor pleiten dat halverwege de raadsperiode door een extern bureau een onderzoek wordt verricht naar de bestuurskracht van Harlingen. Het vorige onderzoek geldt daarbij als nulmeting. Het doel hiervan is om objectief te toetsen of er verbetering is sinds 2013 en op welke wijze eventuele verbeteringen kunnen worden doorgevoerd.

Het CDA is zich bewust van haar missie voor een veilige en aantrekkelijke samenleving. Waar een ieder tot zijn/haar recht kan komen. Daarbij letten wij op een evenwichtige balans tussen de belangen van het individu en die van de samenleving in zijn geheel. Om de vrijheid in gebondenheid te dienen én te vieren.

Voor u en voor ons een uitdaging om daar elke dag aan te mogen werken. Doet u mee?
Van harte welkom!

CDA Harlingen.